

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

telefoon 038
@overijssel.nl
Zaaknummer 5775865

Woningstichting SallandWonen
De heer
Postbus 180
8100 AD RAALTE

| Datum | Kenmerk | Bijlagen | Uw brief | Uw kenmerk |
|------------|--------------|----------|----------|------------|
| 08.09.2020 | 2020/0249858 | 2 | | |

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte heer ,

De heer van het adviesbureau ECOquickscan heeft, namens Woningstichting SallandWonen, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 27 maart 2020 ontvangen.² Op 24 augustus 2020 hebben wij uw aanvullende informatie ontvangen.³ Op 3 september 2020 ontvingen wij uw opmerkingen op de concept-ontheffing.⁴

De aanvraag is gedaan vanwege de sloop van woningen aan de Olsterkampweg 3 t/m 41 te Olst. In deze brief informeren wij u over ons besluit.

Besluit

Wij besluiten u een ontheffing⁵ te verlenen van verbodsbepalingen voor een soort van de Vogelrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om de nesten en rustplaatsen van de huismus opzettelijk te vernielen of te beschadigen.⁶ Daarnaast verlenen wij u ontheffing van het verbod op het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van egels.⁷

Deze ontheffing heeft betrekking op de sloop van woningen aan de Olsterkampweg 3 t/m 41 te Olst. Deze ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2024.

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen), behorende bij dit besluit, weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit om ontheffing te verlenen kunt u bezwaar maken. Op pagina 3 wordt toegelicht hoe u dit kunt doen.

¹ In het kader van art. 3.3, eerste lid Wnb en op basis van art. 3.10, tweede lid Wnb

² EDO-kenmerk: 2020/0096886

³ EDO-kenmerk: 2020/0236881

⁴ EDO-kenmerk: 2020/0247985

⁵ Op basis van art. 3.3, eerste lid Wnb

⁶ Art. 3.1, tweede lid Wnb

⁷ Art. 3.10, eerste en tweede lid Wnb.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁸. De verschuldigde leges voor ons besluit bedragen:

| Artikel code | Artikel omschrijving | Leges bedrag |
|--------------|---|--------------|
| 7.6.2 | In behandeling nemen van een aanvraag voor een ontheffing als bedoeld 3.3, 3.8 en 3.10 Wnb, die al dan niet ziet op het realiseren van een infrastructureel werk, ruimtelijke inrichting of projectontwikkeling | € 3.025 |

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met [REDACTED], te bereiken tijdens kantooruren op nummer 038 [REDACTED]. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_WNB-2020-001394 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

[REDACTED]
La
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1 **Voorschriften**
Bijlage 2 **Overwegingen bij het besluit**

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van de gemeente Olst-Wijhe;
- De heer [REDACTED] van het adviesbureau ECOquickscan.

⁸ https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Overijssel/37873/CVDR37873_16.html

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.
Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 038 – 425 48 02.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 – 361 55 55.

BIJLAGE 1 – VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming – soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (2020/0176200). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden (zoals het ongeschikt maken van het nest van de huismus of het vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van egels) informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het 06-telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidend ecologisch deskundige⁹, inclusief het 06-telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - het kenmerk van deze beschikking (2020/0249858).Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.
3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telnr. 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁹ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

Soortspecifiek

Huismus

5. Woningstichting SallandWonen dient er voor te zorgen dat bij de planning van de werkzaamheden rekening gehouden wordt met de kwetsbare voortplantingsperiode en winterperiode van de huismus. De voortplantingsperiode loopt globaal van maart tot en met augustus. Aaneengesloten vorstperioden van minimaal drie dagen (met overdag temperaturen lager dan 0 graden Celsius) in de periode december tot en met februari vormen ook kwetsbare perioden. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus.
6. Woningstichting SallandWonen dient er voor te zorgen dat minimaal drie maanden voorafgaand aan de sloop van de woningen waarin nesten van huismussen aanwezig zijn, minimaal zes nestkasten (type NK MU 06 van Vivara pro) aan de gevels van de woningen aan de Kortricklaan 282 en Kortricklaan 312 te Olst geplaatst worden.
7. Woningstichting SallandWonen dient er voor te zorgen dat na het plaatsen van de nestkasten (voorschrift 6), maar voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden, de nestlocatie in de woningen ongeschikt voor de huismus gemaakt worden. Het ongeschikt maken van het nest van de huismus dient buiten de kwetsbare perioden plaats te vinden (voorschrift 5). Indien sloopwerkzaamheden plaatsvinden tijdens een kwetsbare periode, dan dient de nestlocatie voor aanvang van deze kwetsbare periode ongeschikt gemaakt te worden.
8. Woningstichting SallandWonen dient er voor te zorgen dat bij de bouw van de nieuwe woningen verblijfplaatsen voor huismus worden gerealiseerd, door bij één hele rij woningen de goot vrij te houden van vogelschroot of dit pas na de 2^e of 3^e panlat toe te passen.

Egel

9. Woningstichting SallandWonen dient er voor te zorgen dat de werkzaamheden (slopen gebouwen en bouwrijp maken van het plangebied) buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van de egel wordt uitgevoerd. Dit betekent dat de werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode *september tot en met oktober*. Indien sloopwerkzaamheden plaatsvinden tijdens een kwetsbare periode, dan dient het plangebied ongeschikt gemaakt te worden voor aanvang van deze kwetsbare periode.
10. Woningstichting SallandWonen dient er voor te zorgen dat voorafgaand aan de werkzaamheden door een ecologisch deskundige op het gebied van de egel in de avondperiode één of meerdere controles worden uitgevoerd om te achterhalen waar egels in het plangebied voorkomen en van welke plekken veel gebruik gemaakt wordt.
11. Woningstichting SallandWonen dient er voor te zorgen dat voorafgaand aan de werkzaamheden op aanwijzing van een ecologisch deskundige op het gebied van de egel een tijdelijke schuilmogelijkheid in de directe omgeving van het plangebied gerealiseerd wordt. Dit kunnen takkenhopen zijn die tijdelijke beschutting bieden.
12. Woningstichting SallandWonen dient er voor te zorgen dat voordat er in het plangebied wordt gesloopt, deze ongeschikt gemaakt wordt voor de egel. Deze maatregel moet tussen 1 september en 31 oktober plaatsvinden. Struiken, opgaande beplanting, overhoekjes en andere plekken waar een egel een verblijfplaats kan hebben, worden dan verwijderd of zodanig gesnoeid en aangepast dat egels geen schuilplaats meer hebben binnen het plangebied.
13. Woningstichting SallandWonen dient er voor te zorgen dat een week voor de werkzaamheden het plangebied gemaaid wordt en het maaisel afgevoerd wordt (max. 10 cm boven maaiveld). Bij de uitvoering van deze werkzaamheden wordt één werkrichting aangehouden naar naastgelegen begroeiing of gecreëerde beschutting toe.

14. Woningstichting SallandWonen dient er voor te zorgen dat de erfafscheiding tussen de woningen en met de omgeving zodanig is dat egels ook na afronding van de werkzaamheden toegang blijven houden tot de verschillende erven.¹⁰

Overige zaken

15. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus en de egel.
16. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar hoe en waarom uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat dan om het bijhouden van data van uitvoeren in relatie tot weersomstandigheden, afweging voor locaties van de permanente verblijfplaatsen, wijze van ongeschikt maken en oplossingen bij onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de handhaver aan hem/haar getoond.

¹⁰ Bij hekwerken betekent dat bijvoorbeeld dat als de maaswijdte kleiner is dan 14cm bij 14cm dan zogenaamde egelpoorten gemaakt worden of het gaas wordt niet tot op de bodem bevestigd.

BIJLAGE 2 - OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluit en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

| | | |
|---------------|---|----|
| A | BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER | 8 |
| A1 | Bevoegdheid | 8 |
| A1.1 | Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd | 8 |
| A2 | Procedure | 8 |
| A2.1 | Overeenstemming andere provincie | 8 |
| A2.2 | Adviesverzoek aan gemeente | 8 |
| A3 | Toetsingskader soorten | 8 |
| A3.1 | Wettelijke regels | 8 |
| A3.2 | Provinciaal beleid | 8 |
| A3.2.1 | Jaarrond beschermde vogelnesten | 9 |
| A3.2.2 | Vrijstellingen 'andere soorten' Wnb | 9 |
| B | WEERGAVE VAN DE FEITEN | 11 |
| B1 | Aanvraag ontheffing beschermde soorten | 11 |
| B1.1 | Omschrijving van het project / activiteiten | 11 |
| B1.2 | Doel van het project | 11 |
| B1.3 | Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd | 11 |
| B1.4 | Periode | 11 |
| B1.5 | Onderliggende documenten | 11 |
| B1.6 | Aanvullende gegevens | 12 |
| C | TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN | 12 |
| C1 | Inhoudelijke beoordeling | 12 |
| C1.1 | Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek | 12 |
| C1.2 | Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding | 13 |
| C1.3 | Beschrijving noodzaak ontheffing | 14 |
| C1.4 | Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging | 14 |
| C1.5 | Wettelijk belang van het project | 15 |
| C1.6 | Toetsing aan overige vereisten | 16 |
| C1.7 | Zorgplicht blijft altijd gelden | 16 |
| D | Slotconclusie | 16 |

A BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

A1 Bevoegdheid

A1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming¹¹. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen hebben voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Olst-Wijhe gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

A3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹² en (soms) de Regeling natuurbescherming¹³ zijn voor de toetsing relevant.

A3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹⁴ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁵ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

¹¹ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

¹² Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹³ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹⁴ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁵ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

A3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en meer specifiek in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:¹⁶

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹⁷ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten van de huismus zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soort genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

A3.2.2 Vrijstellingen 'andere soorten' Wnb

Onder de Wet natuurbescherming zijn kleine marterachtigen en de egel beschermd. Het is op grond van artikel 3.10 lid 1 Wnb verboden om deze dieren opzettelijk te doden of te vangen of om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

De provincie kan een vrijstelling verlenen van één of meer van deze verboden, mits wordt voldaan aan de voorwaarden gesteld in artikel 3.10 lid 2 jo. artikel 3.8 lid 5 Wnb. In het verleden heeft de provincie

¹⁶ De lijst met jaarrond te beschermen nesten is te vinden op: <https://www.overijssel.nl/loket/vergunning/milieu-natuur/wet-3/>

¹⁷ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

Overijssel van deze bevoegdheid tot het verlenen van een vrijstelling gebruik gemaakt. Voor de in de vrijstelling genoemde activiteiten en (wettelijke) belangen gold geen ontheffingsplicht.

Vanaf 1 december 2019 is dit veranderd. De bunzing, hermelijn, wezel en egel zijn van de vrijstellingenlijst gehaald, omdat voor deze soorten de staat van instandhouding onvoldoende vaststaat. Deze verandering heeft tot gevolg dat een ontheffing nodig is in het geval de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 lid 1 Wnb worden overtreden.¹⁸

¹⁸ Provinciale Staten besluit van 13 november 2019

B WEERGAVE VAN DE FEITEN

B1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

B1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Het plangebied bestaat uit een woonwijk aan de Olsterkampweg 3 t/m 41 te Olst. De woningen zoals aangegeven op afbeelding 1 worden gesloopt en zullen vervangen worden door nieuwe woonblokken.



Afb. 1. Plangebied Olsterkampweg 3 t/m 41 te Olst

Binnen het plangebied staan woningen die, gezien de bouw en de kaartinformatie van provincie Overijssel, dateren uit de jaren 50. Het betreffen lage woningen met relatief grote, groene tuinen en voortuinen die veelal ook beplant zijn. Het dak is bedekt met vlakke dakpannen. Aan de rand van het plangebied staat een grote conifeer en in minstens één tuin is een vijver aangetroffen. De aanwezige vegetatie in het plangebied zal worden opgeschoond en daarbij opnieuw ingericht. De planning is dat januari 2021 de werkzaamheden starten en op 31 december 2024 beëindigd zullen zijn.

B1.2 Doel van het project

Doel is om woningen uit de jaren vijftig te slopen ten gunste van nieuwbouwwoningen.

B1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan van het verbod om de nesten van de huismus opzettelijk weg te nemen.¹⁹ Daarnaast vraagt u ontheffing aan van het verbod op het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantings-plaatsen of rustplaatsen van egels.²⁰

B1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 oktober 2020 tot en met 31 december 2024.

B1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- [REDACTED] *Aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming Olsterkampweg te Olst*, ECOquickscan, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Loo, 2020. (Projectnr. 18065, 19 maart 2020)
- [REDACTED] *Quick scan flora en fauna Olsterkampweg te Olst*, ECOquickscan, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Loo, 2018. (Projectnr. 18056, 17 december 2018)
- [REDACTED] *Nader onderzoek flora en fauna Olsterkampweg te Olst*, ECOquickscan, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Loo, 2019. (Projectnr. 18065, 25 oktober 2019)
- *Machtiging aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming*, kenmerk 10.009, 9 januari 2020.
- *Aanvraagformulier Wet natuurbescherming 2017*, 27 maart 2020.

¹⁹ Art. 3.1, tweede lid Wnb.

²⁰ Art. 3.10, eerste en tweede lid Wnb.

- [REDACTED], *Ontheffingaanvraag Wet natuurbescherming Olsterkampweg te Olst (aanvullende informatie)*, kenmerk 18065, 21 augustus 2020

B1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 27 maart 2020 ontvangen. Deze was nog niet compleet. Op 24 augustus 2020 hebben wij uw aanvullende informatie ontvangen.²¹

C TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de huismus en de handreiking soortenbescherming Overijssel²² bij onze toetsing.

C1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Met behulp van bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport 'Quickscan flora en fauna Olsterkampweg te Olst'²³ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Een bronnen- en literatuuronderzoek in combinatie met een veldbezoek op 23 augustus 2018.

Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats, tijdens het veldbezoek aantreffen sporen van huismus en de biotoopeisen van individuele diersoorten zijn huismus, ransuil en soorten uit de soortgroep vleermuizen niet uit te sluiten binnen het plangebied. Consequenties van deze mogelijke aanwezigheid is dat nader onderzoek gedaan moest worden naar:

- Vleermuizen, gebouwbewonende soorten; met name gewone - en ruige dwergvleermuis en mogelijk ook laatvlieger;
- Huismus; en,
- Ransuil.

Het nadere onderzoek is beschreven in het rapport 'Nader onderzoek flora en fauna Olsterkampweg te Olst'.

- Het vleermuizen onderzoek heeft plaatsgevonden op 20 mei, 28 mei, 1 juli, 19 augustus en 16 september 2019. Het onderzoek is uitgevoerd conform het protocol voor het inventariseren van vleermuizen (afgekort "vleermuizenprotocol") dat is opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging VZZ, in overleg met de Dienst Landelijk Gebied en de Gegevensautoriteit Natuur.
- Het huismussen onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen voor onderzoek zoals beschreven in het 'Kennisdocument Huismus' van BIJ12, versie 1.0, juli 2017. Op 2 april en 1 mei 2019 is gekeken naar in- en uitvliegende vogels, territorium- en nestindicerend gedrag, sporen (poepjes, nesten, etc.) en de aanwezigheid van jonge vogels in het gebied. Buiten het plangebied zijn huismussen waargenomen op Joke Smitlaan 36, 37, 38, 41 en 42. Op al deze adressen werd nestindicerend gedrag vertoond.

²¹ Ons kenmerk: 2020/0236881

²² [REDACTED] *Soortenbescherming in Overijssel, Handreiking voor het aanvragen van een ontheffing*, november 2019, Provincie Overijssel (kenmerk: 2019/0340256).

²³ Paragraaf 3.1

- Het onderzoek naar de ransuil is gelijktijdig uitgevoerd met het onderzoek naar vleermuizen en een apart bezoek op 8 maart 2019. Tijdens dit onderzoek is gekeken naar de aanwezigheid van de ransuil zelf (volwassen vogels), sporen en is geluisterd naar jonge ransuilen. De bedelroep van jonge ransuilen is namelijk van verre hoorbaar. Tijdens het onderzoek zijn tevens geluiden van ransuil afgespeeld om een reactie uit te lokken.

Er zijn geen zomer- of paarverblijfplaatsen van vleermuizen en winterverblijfplaatsen vastgesteld in het plangebied. Er zijn geen sporen van ransuil aangetroffen in het plangebied en de directe omgeving. Er is tevens geen reactie gehoord op het afspelen van het geluid van de ransuil.

Tijdens het onderzoek zijn op 2 april en 1 mei 2019 in totaal *drie nestlocaties van huismus* aangetroffen. Bij Olsterkampweg 3 is op de hoek van de dakgoot een zingend mannetje waargenomen en op nummer 5 één op het dak. Dit is nestindicerend gedrag. De bewoonster van nummer 11 wist te vertellen dat bij haar ook een huismus al meerdere jaren broedt. Tijdens de onderzoekrondes is dit niet waargenomen, maar is wel een groepje huismussen in de tuin en het kippenhok van nummer 11 waargenomen.

Egel

Tijdens het nader onderzoek is ook de egel een enkele keer in het plangebied waargenomen. Deze soort is in de provincie Overijssel sinds december 2019 niet meer vrijgesteld in de provincie Overijssel. Deze wijziging is doorgevoerd na afronding van het nader onderzoek. In de quick scan (Gunnink, 2018) is destijds al aangegeven dat het voorkomen van deze soort niet uitgesloten kan worden gezien de aanwezigheid van (groene) tuinen.

C1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Tijdens het nader onderzoek zijn in het plangebied drie nestlocaties van de huismus vastgesteld. Deze nestlocaties gaan door het project verloren. Door de voorgenomen werkzaamheden worden in het plangebied rust- en voortplantingsplaatsen van de egel verwijderd.

In het activiteitenplan wordt ingegaan op mitigerende maatregelen.²⁴ De mitigerende maatregelen hebben betrekking op de werkzaamheden (werkwijze), tijdelijke effecten en definitieve maatregelen om het plangebied opnieuw geschikt te maken voor soorten (huismus en egel).

Huisumus

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in het rapport bij de aanvraag zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de huismus. Om effecten tijdens de sloop en nieuwbouw te voorkomen worden voor de aanwezige exemplaren van de huismus/verblijfplaatsen een alternatief aangeboden. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de huismus zoveel mogelijk geminimaliseerd.

In de voorschriften (bijlage 1) zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- Voorafgaand aan de sloop van de woningen worden de volgende maatregelen getroffen: Tijdelijke nestkasten worden geplaatst, bij voorkeur zo dicht mogelijk, maar binnen 200 meter van het plangebied. Per verblijfplaats die (tijdelijk) niet beschikbaar is voor huismus worden twee tijdelijke voorzieningen aangeboden. In totaal worden zes tijdelijke voorzieningen opgehangen. De kasten worden uiterlijk in juni 2020 opgehangen, zodat het ongeschikt maken tussen september en november uitgevoerd kan worden.
- Voorafgaand aan de sloop van de woningen, worden de nestlocaties ongeschikt gemaakt voor huismus. Deze maatregel zal naar verwachting tussen september en november 2020 plaatsvinden. De methode zal bestaan uit het lichten van pannen waar de nesten en rustplaatsen aanwezig zijn zodat de vogels vertrekken en het afdichten van de openingen met spouwborstels als de verblijfplaatsen verlaten zijn.

²⁴ Hoofdstuk 2.3 van het rapport: Aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming Olsterkampweg te Olst. 19 maart 2020

- Tijdens de bouw van de nieuwe woningen worden, op basis van het uitgevoerde onderzoek, verblijfplaatsen voor huismus (ter mitigatie van nestplaatsen) aangebracht. Dit gebeurt door de goot vrij te houden van vogelschroot en dit pas na de 2e of 3e panlat toe te passen. Op deze manier kunnen vogels nog onder de eerste rij pannen broeden. Door de toepassing van een harde dakplaat wordt voorkomen dat er schade ontstaat aan de isolatie. Om te voldoen aan de verplichte mitigatie wordt minstens één hele rij woningen op deze manier geschikt worden gemaakt. Op deze manier wordt ruimschoots voldaan aan de zes benodigde verblijfplaatsen voor huismus.

Er gaan drie nesten van de huismus verloren. In totaal worden zes tijdelijke voorzieningen opgehangen. In de nieuwbouw zal een rij woningen geschikt gemaakt worden voor broedplaatsen voor mussen. Er zijn daardoor voldoende tijdelijke en permanente voorzieningen aanwezig in de vorm van tijdelijke nestkasten en potentiële nestplekken in de nieuwe woningen. Het aanbod aan nestmogelijkheden voor de huismus wordt meer dan het was. Door de nieuwe aanplant van bomen/struiken in de tuinen, blijft de omgeving voedselrijk voor de huismus. Het is daarom aannemelijk dat de exemplaren van de huismus in het plangebied aanwezig blijven. Omdat de huismus aanwezig blijft in het plangebied en buiten het plangebied ook voorkomt, is er geen sprake van een verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus.

Egel

Tijdens het nader onderzoek is ook de egel een enkele keer in het plangebied waargenomen. Gezien de aanwezigheid van (groene) tuinen is het niet uitgesloten dat er vaste rust- en verblijfplaatsen van de egel zijn. Om effecten tijdens de sloop en nieuwbouw te voorkomen worden voor de aanwezige exemplaren van de egel alternatieve verblijfplaatsen aangeboden. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de egel zoveel mogelijk geminimaliseerd. In de nieuwe situatie worden bij de te bouwen woningen opnieuw tuinen gerealiseerd die een leefgebied kunnen vormen voor egels.

Nesten van egels zijn het meest kwetsbaar in de periode van 15 maart tot 1 september. In de periode van november t/m maart is de vaste rustplaats (winternest) van de egel ook kwetsbaar. De periode september en oktober is daarom de periode om werkzaamheden uit te voeren.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in het rapporten bij de aanvraag zijn voldoende zodat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

In de voorschriften (bijlage 1) zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- Voorafgaand aan de sloop van de woningen worden de volgende maatregelen getroffen:
Er wordt buiten de kwetsbare perioden van de egel gewerkt. Er vindt door een ecooloog een inventarisatie plaats in het plangebied om te achterhalen waar zich (leefgebied van) egels bevinden. In de directe omgeving van het plangebied wordt een tijdelijke schuilmogelijkheid gerealiseerd.
- Voorafgaand aan de sloop van de woningen worden de volgende maatregelen getroffen:
Verblijfplaatsen van de egel worden gesloopt en het plangebied wordt in een richting kort gemaaid.
- Bij het plaatsen van erfafscheidingen in de nieuwe situatie wordt rekening gehouden met de egel.

C1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van het slopen van een woonwijk aan de Olsterkampweg 3 t/m 41 te Olst zal leiden tot het beschadigen en vernielen van de nesten en rustplaatsen van de huismus. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.1, tweede lid uit de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

De voorgenomen werkzaamheden zullen leiden tot het beschadigen en vernielen van vaste voortplantingsplaatsen en/of rustplaatsen van de egel. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.10, eerste lid sub b uit de Wnb. Voor de overtreding van dit verbod heeft u een ontheffing nodig.

C1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

De sloop en nieuwbouw van de woningen aan de Olsterkampweg is locatie gebonden. Alternatieven zijn dan ook niet aan de orde. De woningen zijn in de huidige staat onvoldoende geïsoleerd, waardoor er in de huidige situatie veel energieverlies optreedt. De woningen zijn net na de oorlog snel gebouwd vanwege de woningnood. De snelle bouw van deze woningen en veelal met relatief eenvoudige bouwmaterialen maakt dat renovatie van de woningen beperkt kan bijdragen om de woningen toekomstbestendig te maken. Daarnaast is in deze woningen vaak op verschillende plekken asbest toegepast. Wanneer geen maatregelen worden getroffen, zullen de woningen op termijn onbewoonbaar worden wat uiteindelijk ook zal leiden tot sloop van de woningen.

Door het nemen van maatregelen zoals het werken buiten de kwetsbare perioden en het aanbieden van tijdelijke en permanente verblijfplaatsen voor de huismus en egel, wordt afdoende rekening gehouden met deze soort. In deze situatie is de gekozen werkwijze het beste voor de aanwezige huismussen en egels.

Een alternatieve werkwijze is niet aan de orde. Voor de egel worden alle nodige voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken. De planning is volledig aangepast aan de functies die het plangebied heeft voor de egel. De werkzaamheden vinden plaats in de ecologisch meest gunstige periode. Het hanteren van een andere planning heeft voor de egel geen voordelen.

Door het nemen van maatregelen zoals het werken buiten de kwetsbare perioden en het aanbieden van een alternatieve schuilmogelijkheid, wordt afdoende rekening gehouden met deze soort. In deze situatie is de gekozen werkwijze het beste. Omdat de werkzaamheden niet op een andere locatie of andere wijze uitgevoerd kunnen worden is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

C1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag ten eerste voor de huismus nodig in het belang van *de volksgezondheid* of de *openbare veiligheid* (artikel 3.3, lid 4 onder b1 Wnb).

De woningen uit de jaren vijftig van de vorige eeuw voldoen niet meer aan de vereisten voor een gezond binnen milieu. Mensen kunnen gezondheidsproblemen krijgen van vocht in de woning. Voor de volksgezondheid is dit een onwenselijke situatie.

De nieuw te bouwen woningen zullen geïsoleerd zijn volgens de huidige wettelijke eisen en worden voorzien van ventilatie waardoor vocht en tocht in huis voorkomen wordt. De energielasten worden daarmee verlaagd en het binnenklimaat is sterk verbeterd, waardoor een bijdrage wordt geleverd aan de volksgezondheid. Een betere isolatie van de woningen bespaart het verbruik van energie en vermindert dus het gebruik van fossiele brandstoffen. Een afname in het verbruik aan fossiele brandstoffen betekent eveneens een afname van emissies van schadelijke stoffen die een bedrage leveren aan het broeikaseffect. De afname van emissies van schadelijke stoffen levert ook een bijdrage aan een betere luchtkwaliteit en de volksgezondheid.

Ten tweede zijn de voorgenomen activiteiten volgens de aanvraag voor de egel in het belang van *dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten* (artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel b, onder 3^o Wnb), *én ruimtelijke inrichting of ontwikkeling, daaronder inbegrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied* (artikel 3.10, tweede lid, onderdeel a Wnb).

- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Sociale huisvesting is voor SallandWonen het hoofddoel van haar organisatie. Meer dan 90% van de woningen is een sociale huurwoning. Echter, huisvesting gaat niet alleen om het ter beschikking stellen van een betaalbare woning, maar ook een goed onderhouden woning die voldoet aan de eisen

van de huidige tijd en dus goed is geïsoleerd en ventileert. Sloop en de daarbij behorende nieuwbouw draagt bij aan de sociale doelstelling van een woningstichting zoals SallandWonen

- In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde.

Sloop en nieuwbouw bestaat uit diverse werkzaamheden die eenmalig plaatsvinden. Deze uit te voeren werkzaamheden vallen onder de definitie van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Gezien het bovenstaande is voldoende aangetoond dat voor de beoogde ontwikkeling alle belangen opgevoerd kunnen worden. Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond.

C1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb²⁵ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²⁶. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

D Slotconclusie

De ontheffing van de verbodsbepalingen om een nest en rustplaats van de huismus opzettelijk te beschadigen en vernielen en vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van egels opzettelijk te beschadigen of te vernielen kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soort wordt niet aangetast. Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

²⁵ Art. 1.10, derde lid Wnb

²⁶ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb